زانکوی صلاح الدین

کولیژی پەروەردەی بنەرەتی

بەشی زانستە کومەلایەتیەکان

بابەت جوگرافیای کشوەرەکان

پرتوکی کورسی قوناغی دووەم

ناوی ماموستا سوزان موفق عبدالعزیز

سالی خویندنی 2022 – 2023 /کۆرسی یەکەم

پەرتووكی كۆرس
Course Book

كورسات	1. ناوی كۆرس
سوزان موفق عبدالعزيز	2. ناوی مامۆستای بەرپرس
زانستة كومةلايةتيةكان \ بةروةردةى بنةرةتى	3. بەش/ كۆلێژ
ئیمێل: ئيمێل:sozan.abdulazez@su.edu.krd	4. پەیوەندی
تيورى 6 كاتژمير	5. یەكەی خوێندن (بەسەعات) لەهەفتەیەک
6 كاتژمير \ بكلوريوس 2 كاتژمير تويژينەوەىدەرچونى قوتابيانى قوناغى چوارەم – بكلوريوس	6. ژمارەی كاركردن
	7. كۆدی كۆرس
بكلوريوس 1988بة شي جوكرافيا \كوليزى بةروةردة \زانكوى موسل دامةزراندنى وةزارةتى بةروةردة م لة 1\10\1988 بةروةردةى هةولير لة 1996لة ماستةر وةركيراوم لة زانكوى سةلاحةدين \كوليزى ئاداب \بةشى جوكرافيا \ لة 24\7\1999فةرمانى ماستةرم دةرجوو وة لة 22\12\1999راژةم كواستةوة سةر وةزارةتى خويندنى بالا بةم شيوةية بوم بة ماموستا لة بةشي جوكرافيا كوليزى ئاداب بة ماموستاى ياريدةدةر لة 2006 لةسةر داواى خوم راژةم كواستةوة كوليزى بنيات بةش زانستة كومةلايةتيةكان وة تاكو ئيستا ماموستام لةو بةشة بة ناونيشان ماموستا	8. پرۆفایەلی مامۆستا
كشوةرةكان ، جيهانى كۆن ، جيهانى نوى ، جوكرافياى سروشتى كشوةرةكة ، جوكرافياى مرويي كشوةرةكة	9. وشەسەرەكیەكان

10. ناوەرۆكی گشتی كۆرس:

خويندنى كشوەرەكان بە شيوەيەكى گشتى وە كشوەرەكانى جيهانى كۆن بە تايبەتى گرينگى خۆى هەيە كە مەلبەندى نيشتە جيبوونى مروڤ بووە پيش سەدەى 15 وە تاكو ئيستاش گەورەترين رووبەرو و ژمارەى دانيشتوانى لى يە لە سەر

گۆی زەوی بەمەبەستی تیگەیشتنی بابەتەکە پیویستە هەر کشوەریك (ئاسیا ،ئەوروپا ، ئەفریقیا) بە تەنیا باس بكریت

–لەرووی جوگرافیای سروشتی کشوەرەکان باس لە

شوینی جوگرافی و جیولوجیاو بەرزی و نزمی و ئاووهەوا و دەرامەتە سروشتیەکان (دەرامەتی ئاو و رووەکی خورسك و خاك) دەکریت ، وە سروشتی کشوەرەکان کاریگەری راستەوخۆی هەیە لە سەر شیوە ی نیشتەجیبوونی مروڤ وژمارەیان و چالاکیەکانی ئابوریان (کشتوکال و پیشەسازی و هاتوچوو و بازرگانی لە کشوەرەکان)

بە مەبەستی تیگەیشتنی قوتابیان بە و کومەلە زانیاریەی کە پیوستە ریگای وانە وتنەوە (المحازرە) بەکاردەهینریت کە ئامادە کراوە لە لایان خوم لە کومەلیك سەرچاوە و ریگای گفتو گوکردن (المناقشە) و ریگای پرسیار و وەلام بو وشیار کردنەوەی قوتابیان و دروست کردنی گفتوگوکردن لە ناو پول کە بەگشتی بۆ سود وەرگرتنی قوتابیە لە بابەتەکە وە بەکارهینانی داتاشو بۆ چەمکە سەرەکیەکانی بابەتەکە و نەخشە و ووینە و ڤدیوی تایبەت بو روون کردنەوەی بابەتەکە هەرووەها سبورە و قلمی رەنگاو رەنگ بو هەمان مەبەست

11- ئامانج لە بابەتی جوگرافیای کشوەرەکان

1- تیشك خستنە سەر خالە سەرەکیەکانی ئەو کشوەرە کە تەنیا لەو کشوەرە بە روونی بە دیاردەکەوی کە کاریگەرەلە سەر دیاردە مرووییەکانی کشوەرەکە لە رووی دابەشبونی دانیشتوان و چالاکیە ئابوریەکانیان بەگشتی

2- ئاشنا کردنی قوتابیان بە سەرچاوە تایبەتیەکانی کشوەرەکە و نەخشە ی هەرکشوەریك لە جیهان و نەخشەی تایبەت بە هەر کشوەریك لەرووی سروشتی و مرۆیی

3–گرینکی هەر کشوەریك لە رووی سروشتی و مروییی کە کاریکەری راستەوخوی هەیە لەسەر ئابوری و سەربازی هەر کشوەریك لەسەر جیهان کە هوکاری پیشکەوتن و دواکەوتنی ناوچەکەو ناوچەکانی ترە بە تایبەتی وولاتە زەبەلەحەکان (وولاتانی باشوری روژئاوای ئاسیا کە ناوچەی سەرچاوەی گەورەترین بەرهەم و یەدەکی نەوت و کازی سروشتی یەلە جیهان) وەکشوەری ئەوروپا کە سەرچاوەی هیزی پیشەسازی و سەربازی یە لە جیهان .

12. ئەركەكانى قوتابى

ئامادەبوونى قوتابى لە محازرە و ئەنجام دانى تاقيكردنە وەكان لە ئەركەكانى قوتابيە هەروەها ئەنجام دانى راپۆرت وئامادەكردنى هەنديك ڤديو ووينە و نەخشە وە لەكاتى محازرە نيشانى قوتابيان دەدات بو دەولەمەند كردنى بابەتى ئەو روژە ،هەروەها دەولەمەند كردنى بابەتەكانى كە روژانە باس دەكريت بە تايبەتى هەوالى نوى لەسەر ولاتى كشوەرەكە بە تايبەتى رووداوە سروشتيەكانى كە روودەدات (گركان و بوومەلەرزە و لافاو و سوتان هيتر)

13. ريگەى وانە ووتنەوە

بە مەبەستى گە يشتنمان بە پەيامەكانى بابەتەكە پيويستە چەند هويەكى رونكردنەوە بە كار بهينريت وەكو پەوەر پوينت و بو ناونيشانە سەرەكيەكان و پيناسە كردن و خالى گرينگ و نەخشەى ئەتلەسەكان و نەخشەى سەرچاوەكان بە پى ى پيويست و هەنديك لە وينەى تايبەت بە بابەتەكە لە ئەنتەرنيت كە ئامادە دەكريت لەلايان خوم و قوتابيان هەروەها بەكارهينانى سبورە لە كاتى پيويست

14. سيستەمى هەڵسەنگاندن سيستەمى كورساتە

تاقى كردنەوە لە كوليژمان سنتراله

40 **نمرە تاقى كردنەوەى مانگانە**

60 **نمرە تاقى كردنەوەى كوتايى كۆرسى يەكەم**

16. ليستى سەرچاوە

-د يوسف محمد سلطان و اخرون ، الجغرافية الاقليمية للقارات ، جامعة البصرة 1986

- د علي موسى و محمد الحمادي ، جغرافية القارات ، دار الفكر دمشق 1997

-د محمد السيد غلاب ، جغرافية العالم ، google

-د محمد احمد عقلة و عبد على الخفاف ، جغرافية القارات ، دار الكندى – عمان 1998

- د ازاد محمد امين النقشبندي ، جوكرافياى ئوراسيا ، بەرگى يەكەم ، 2017

- د مشير الرحيمى ، جوكرافياى ئوراسيا ،**چاپ خانەى نارين** 2012

- د. عبدالرحمن حميدة/ جغرافية اسيا/ دار الفكر المعاصر (بيروت- دمشق) 1988.

- د. محمد عبدالغني سعودي/ اوراسيا/ مكتبة الانجلو الاسكندرية المصري/ 2004.

- د. محمد ابراهيم حسن/ جغرافية اوراسيا جامعة الاسكندرية/ 2004

- هەموو جورە ئەتلە سێك

گوگل باسى هەر بابەتى كردوە كە لە پروگرامى بابەتەكان هەيە هەروەها وينە و ڤديو .

17.بابەتەكان	**ناوى مامۆستاى وانەبێژ**

سوزان موفق عبدالعزيز	
	کشوەری ئاسیا
هەفتەی یەکەم 1	**یەکەم/جوگرافیای سروشتی کشوەری ئاسیا**
	-شوینی جوگرافی کیشوەرەکە و تایبە تمەندیەکانی کشوەرەکە
هەفتەی دووەم 2	**-جیولوجیا و بەرزی و نزمی کشوەرەکە**
	2-ئاووهەوای کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی دەرامەتی ئاو لە کشوەری ئاسیا.
	3-رووەکی سروشتی و خاك لە کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی .
	4-دەرامەتی کانزا لە کشوەرەکە و شوینی جوگرافیان
هەفتەی سییەم 3	**دووەم/جوگرافیای مرۆیی کشوەری ئاسیا :**
	1-دانیشتوان لە کشوەری ئاسیا
	-رەگەزەکانی دانیشتوان
هەفتەی چوارەم 4	**-گەشەکردنی دانیشتوانی کیشوەرەکە**
	-چری دانیشتوان و شیوەی دابەش بوونیان لە کیشوەرەکە
	2-چالاکیەکانی ئابوری دانیشتوای کیشوەرەکە
هەفتەی پینجەم 5	**-کشتوکالۆ**
	- پیشەسازی
	-بازرگانی و هاتوچۆکردن

	کشوەری ئەوروپا
هەفتەی شەشەم 6	یەکەم/جوگرافیای سروشتی کشوەری ئەوروپا
	-شوینی جوگرافی کشوەرەکە و تایبەتمەندیەکانی کشوەرەکە
	-جیولوجیا و بەرزی و نزمی کشوەرەکە
هەفتەی حەفتەم 7	2-ئاووهەوای کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی دەرامەتی ئاو لە کشوەری ئەوروپا .
هەفتەی هەشتەم 8	3-رووەکی سروشتی و خاك لە کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی .
	4-دەرامەتی کانزا و شوینی جوگرافیان
	دووەم/جوگرافیای مرۆیی کشوەری ئەوروپا
هەفتەی نویەم 9	1-دانیشتوان لە کشوەری ئاسیا
	-رەگەزەکانی دانیشتوان
	-گەشەکردنی دانیشتوانی کشوەرەکە
	-چری دانیشتوان و شیوەی دابەش بوونیان لە کشوەرەکە
هەفتەی دەیەم 10	2-چالاکیەکانی ئابوری دانیشتوای کشوەرەکە
	-کشتوکاڵ
	- پیشەسازی
	-بازرگانی و هاتوچۆکردن
	کشوەری ئەفریقیا

یەکەم/جوگرافیای سروشتی کشوەری ئەفریقیا -شوینی جوگرافی کشوەرەکە و تایبە تمەندیەکانی کشوەرەکە -جیولوجیا و بەرزی و نزمی کشوەرەکە 2-ئاووهەوای کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی دەرامەتی ئاو لە کشوەری ئەفریقیا . 3-رووەکی سروشتی و خاك لە کشوەرەکە و گرنگترین هەریمەکانی. 4-دەرامەتی کانزا و شوینی جوگرافیان دووەم/جوگرافیای مرۆیی کشوەری ئەفریقیا 1-دانیشتوان لە کشوەری ئاسیا -رەگەزەکانی دانیشتوان -گەشەکردنی دانیشتوانی کشوەرەکە -چری دانیشتوان و شیوەی دابەش بوونیان لە کشوەرەکە 2-چالاکیەکانی ئابوری دانیشتوای کشوەرەکە : -کشتوکاڵ - پیشەسازی -بازرگانی و هاتوچۆکردن	هەفتەی یازدە 11 هەفتەی دوازدە 12 هەفتەی سیزدە 13 هەفتەی چواردە 14 هەفتەی پازدە 15
18. بابەتیپراکتیک (ئەگەر هەبێت)	
---نية -----------------	-----------

19. تاقیکردنەوەکان

1. دارشتن:

- باسي هوكارى بةدياركةوتنى كةورةترين زمارةى دانيشتوان لة باشورى روزهةلاتى ئاسيا و كرينكترين وولاتانى بزميرة .

- باسي بةرزى و نزمى كشوةرى ئاسيا بكة كة لة ئةنجامى رووداوة جيولوجيةكانى قوناغى سييةم دروست بووة

-شوينى جوكرافي كشوةرى ئةوروبا بكة .

- باسى رةكةزى دانيشتوان لة كشوةرى ئةفريقيا بكة .

2. راست وچەوت:

- فراوانترين روبةرى وشكانى لة كشوةرى ئةوروباية .
- شورشي بيشةسازى لة كشوةرى ئةفريقيا دةستى بيكرد .
- جرى دانيشتوان لة كشوةرى ئاسيا يةكسانة .